

STANOVISKO AGENTÚRY K INKLUZÍVNÝM VZDELÁVACÍM SYSTEMOM

Tento dokument prezentuje stanovisko Európskej agentúry pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania k úsiliu všetkých členských krajín agentúry vyvinúť inkluzívnejšie vzdelávacie systémy. Konkrétnejšie, ide o náčrt hlavných rysov inkluzívnych vzdelávacích systémov, ktoré budú použité ako vodidlo pre vývoj a smerovanie činností agentúry v strednodobom až dlhodobom horizonte.

Cieľom tohto dokumentu je usmerniť súčasné, ako aj budúce myšlienky a diskusie týkajúce sa činnosti agentúry a vysvetliť, ako tieto činnosti môžu podporiť krajiny v ich úsilí vytvoriť inkluzívnejšie vzdelávacie systémy. Predstavuje teda horizont a východiská, z ktorých budú vychádzať činnosti agentúry.

Stanovisko uvedené v tomto dokumente je plne v súlade so vzdelávacími prioritami deklarovanými Európskou úniou a na medzinárodnej úrovni.

Základné informácie, ktoré stavajú hlavné rysy inkluzívnych vzdelávacích systémov uvedených v tomto dokumente do širšieho kontextu európskej a medzinárodnej politiky a praxe, je možné nájsť na stránke agentúry:

www.european-agency.org/about-us/who-we-are/position-on-inclusive-education-systems

Inkluzívne vzdelávacie systémy

Všetky európske krajiny sa zaviazali spolupracovať pri zabezpečovaní inkluzívnejších vzdelávacích systémov. Postupujú rôznymi spôsobmi v závislosti od svojich predošlých a súčasných kontextov a minulosti. Inkluzívne vzdelávacie systémy sú vnímané ako kľúčová zložka v širšom úsilí vytvárať komunity s vyššou mierou spoločenskej inklúzie, ku ktorému sa eticky, ale aj politicky zaviazali všetky krajiny.

Hlavnou víziou inkluzívnych vzdelávacích systémov je zabezpečiť, aby žiaci všetkých vekových kategórií mali prístup k zmysluplným a vysokokvalitným vzdelávacím príležitostiam vo svojej miestnej komunite spolu so svojimi priateľmi a rovesníkmi.

Za týmto účelom je nutné podporiť *legislatívu* upravujúcu inkluzívne vzdelávacie systémy prostredníctvom základného záväzku zabezpečiť právo každého žiaka na inkluzívne a spravodlivé príležitosti na vzdelávanie.

Politika týkajúca sa inkluzívnych vzdelávacích systémov musí mať vytvorenú jasnú víziu a koncepciu inkluzívneho vzdelávania na zlepšovanie príležitostí na vzdelávanie pre všetkých žiakov. Táto politika musí zreteľne uvádzať, že efektívne fungovanie inkluzívnych vzdelávacích systémov je spoločnou zodpovednosťou všetkých pedagógov,

vedúcich pracovníkov a činiteľov s rozhodovacími právomocami.

Operačné princípy upravujúce zavádzanie štruktúr a postupov v rámci inkluzívnych vzdelávacích systémov musia byť spravodlivé, efektívne a účinné a musia viesť všetkých účastníkov – od žiakov, ich rodičov a rodín, vzdelávacích pracovníkov, zástupcov komúnit až po činiteľov s rozhodovacími právomocami – k dosahovaniu lepších výsledkov prostredníctvom prístupných vysokokvalitných vzdelávacích príležitostí.

S touto víziou sa agentúra vo svojej práci s členskými krajinami bude snažiť poskytovať usmernenie v súvislosti s vývojom inkluzívnych vzdelávacích systémov, ktorých cieľom je:

- zlepšiť výsledky žiakov prostredníctvom odhaľovania a rozvíjania ich talentu a účinného plnenia ich individuálnych učebných potrieb a záujmov. Agentúra za lepšie výsledky žiakov považuje všetky formy osobných, sociálnych a akademických úspechov, ktoré budú v krátkodobom horizonte podstatné pre konkrétneho žiaka a ktoré zároveň v dlhodobom horizonte zvýšia jeho šance lepšie sa uplatniť v živote,
- zabezpečiť, aby všetci účastníci pozitívne hodnotili rozmanitosť. Tento princíp musí byť založený na aktívnom zapájaní účastníkov do dialógu a ich podpore, aby individuálne a kolektívne prispievali k rozširovaniu prístupu k vzdelávaniu a zlepšovaniu spravodlivosti, čo umožní všetkým žiakom plne realizovať svoj potenciál,
- zabezpečiť dostupnosť pružného kontinua zdrojov a prostriedkov, ktoré pomáha

vzdelávaniu všetkých účastníkov na individuálnej aj organizačnej úrovni,

- zabezpečiť efektívne kontinuum podpory inkluzívnych vzdelávacích systémov zahŕňajúce prispôbené štúdijné prístupy, ktoré zapájajú všetkých žiakov a podporujú ich aktívnu účasť v procese vzdelávania. To zahŕňa vývoj osnov a hodnotiacich rámcov zameraných na žiaka, pružné príležitosti na odbornú prípravu a sústavný odborný rast všetkých pedagógov, vedenia škôl a činiteľov s rozhodovacími právomocami a koherentné procesy správy na všetkých úrovniach systému,
- zvýšiť celkové úspechy, výsledky a výstupy systému pomocou efektívnej podpory všetkých účastníkov pri vytváraní vlastných postojov, názorov, vedomostí, schopností, zručností a správania sa v súlade s cieľmi a zásadami inkluzívneho vzdelávacieho systému,
- fungovať ako študijné systémy, ktoré sa snažia o neustále zlepšovanie a zladovanie štruktúr a procesov prostredníctvom budovania schopností všetkých účastníkov tak, aby svoje úspechy systematicky hodnotili a toto hodnotenie následne pretavovali do zlepšovania a rozvíjania svojej kolektívnej snahy o dosiahnutie spoločných cieľov.